werk heeft gerust. Een ruste in den Sabbath ons zoo heerlijk verzinnebeeld.

Maar ook *ruste in den arbeid*, gelijk Jezus van zijn Vader sprak: Mijn *Vader werkt tot nu toe*, aldoor in zijn eeuwigen Sabbat. En ook de gezaligden die den eeuwigen Sabbat reeds deelachtig zijn geworden, rusten wel van hun aardsche werk, maar werken in het hemelsche werk rusteloos door.

Wat Jezus uitsprak: »Mijn Vader werkt tot nu toe, EN IK WERK OOK", is het parool voor al Gods kinderen.

Ruste van de vermoeienis der ziel, ruste van de vermoeienis der zonde, maar rusteloos zalig werken in den dienst van hun God.

Het is de heerlijke verbinding en tegenstelling van *Rechtvaardigmaking* en *Heiligmaking*.

»Gerechtvaardigd zijnde door het geloof hebben wij vrede bij God", dát is de nooit meer te verstoren ruste, die Jezus aan zijn verlosten aanbrengt.

Maar nadat ze gerechtvaardigd zijn, roept hij hen aanstonds op, om nu als dienstknechten Gods volijverig te zijn in het hun aanbevolen werk der heiligheden.

Jezus neemt het juk, dat eindeloos vermoeide en de ziel tot worgens toe belastte, weg, niet oppervlakkig, niet uitwendig, maar in het middelpunt van uw zielsleven, in het beginsel zelf van uw smart.

Hij veracht uw levenszorgen niet, en heeft een hart vol deernis ook voor uw uitwendig en lichamelijk lijden, voor uw moeite en uw ellende en uw zielsverdriet. Maar hij weet dat al zulk lijden slechts uitvloeisel is van een diepere ellende, van de ellende uwer *zonde* en *schuld*, van de vreeze des doods en der eeuwige verdoemenis, die u buiten Jezus wacht. Hij weet dat al uw ellende daaruit voortkomt, dat ge voor God niet goed, voor God niet recht staat.

En daarom begint hij met het begin; steekt de reddende hand op eenmaal door tot op den bodem uwer ellende; en begint met u, ten koste van zijn naamloos lijden, *weer recht voor God te zetten*.

Dat recht zetten voor God, dat is uw *rechtvaardigmaking*, als het juk van zonde en verdoemenis voor eeuwig afglijdt, en ge, gerechtvaardigd door het geloof, weer vrede bij God hebt.

Maar is hiermede voldaan aan zijn zalige, heerlijke belofte, dat hij aan de vermoeiden en belasten *ruste* zal geven, daarmee is het niet uit.

Te zeggen: Ik wil wel de verlossing die in Christus is, maar voorts moet Jezus van mij afblaten, — is ongeloof en vervalsching van uw religie.

Jezus zet u recht voor God, en doet uw afgetobde, uw vermoeide en door zondeschuld gemartelde ziel tot haar ruste wederkeeren, volstrekt *niet*, opdat ge nu voortaan in niets doen u vermeien zoudt, maar opdat ge, gerechtvaardigd zijnde, nu leven zoudt het leven van het kindschap, bezig zijnde in de dingen uw Vaders.

En dat nu is het nieuwe juk waarvan Jezus riep: »Neem mijn juk op u, want mijn juk is zacht en mijn last is licht."

Is het niet, of God ons in het leven van het vogelenheir dat vrije, rijke leven heeft voorgeteekend?

Zie maar, vrij en fier fladdert de vogel rond, en drijft zacht en gemakkelijk op de vleugelen, en toch is het kleine dier al den dag bezig, bezig om strootjes en takjes voor zijn nest saam te lezen, bezig om zijn jongen te beschermen, bezig om voedsel voor ze saam te lezen, bezig om door Gods luchtruim te fladderen, en bezig om tusschen de takken het lied te zingen, ons tot verkwikking en tot Gods eer.

Geen zweem van gebondenheid, van druk, of van vermoeienis is er in gansch dit rijke vogelenleven.

Het is al één uiting van stil bezig zijn en van bovenaardsch geluk.

En zoo nu ook wil Jezus, dat Gods kinderen arbeiden zullen, niet gedrukt, niet gekweld, veeleer als een vogeltje zoo vrij in de lucht, maar altoos bezig om te bouwen, om te verzamelen, om voor anderen te zorgen, en om te zingen tot Gods eer.

Zoo zoet en zalig is de dienst van Jezus.

Soms wel hard in schijn, als ge gesmaad wordt om zijn naam, maar die smaad is u begeerlijk en u ten teeken van zaligheid.

Soms wel hard, omdat ge hard gekastijd wordt, maar onder die kastijding leert hij het u, de hand te kussen die u slaat.

Soms wel hard, zoo als uw vijanden u vervolgen, maar onder die bestrijding leert hij u voor uw vijanden bidden, hun van harte vergeven, hun weldoen waar ge kunt.

Hard ook soms, zoo als God uw geloof beproeven kan, maar de uitkomst dier beproeving is nieuwe, is verhoogde blijdschap in de gemeenschap van den Zoon zijner liefde.

Dan schijnt het juk wel hard voor het oog der wereld, maar die het draagt weet beter.

Hij voelt de teederheid, waarmee de hand der Goddelijke ontferming het hem op den hals legt.

En de wondere liefde, die hem met zijn Heiland en zijn God verbindt, is als een toovermedicijn, dat alles voor zijn innerlijke bevinding omkeert.

En zoo bevindt hij het, dat waarlijk de dienst van Jezus zalig is.

Zijn last licht.

En *zacht* het juk dat hij oplegt.

Amsterdam, 3 Juli 1896.

Petitie.

Op onderscheidene Classen zijn voorstellen aan de orde gekomen, om met *petitie* tot de Overheid te gaan.

Nu eens wilde men aandringen op de wederinvoering van de Doodstraf. Dan eens protest indienen tegen den Nieuw-Malthusiaanschen Bond. Of ook aandringen op betere handhaving van de Zondagswet. En liefst zag men dat de Generale Synode deze denkbeelden overnam, en als Synode, in naam der kerken, met haar petitie tot de Overheid ging.

Er ligt hieraan een goede gedachte ten grondslag.

De kerk van Christus heeft metterdaad een roeping ook tegenover de Overheid, en indien de dingen liepen gelijk het behoort, moest de kerk van Christus haar stem bij de Overheid kunnen doen hooren, zoo dikwijls godsdienstige, zedelijke en geestelijke belangen op staatsterrein, met name in de wetgeving, aan de orde komen.

Dat een Wet op de Kerkgenootschappen, een Wet op het Lager onderwijs, een Wet, regelende ook de Theologische faculteiten, tot stand kon komen, zonder dat de Kerk van Christus gehoord werd en haar stem deed hooren, is, voor wie de roeping der kerk ernstig opvat, ook in haar betrekking tot het materieele leven, een hinder en een ergernis.

Ware onze staatsinrichting gelijk die behoort, dan moest zelfs het *publiekrechtelijk* karakter der kerk ten deze geëerd worden; behoorde de Overheid officieel ten deze de kerken te hooren; en moesten de kerken een officieel orgaan bezitten, om op staatsrechtelijk terrein over geestelijke zaken te adviseeren.

Hier drongen we steeds op aan, en we denken er niet aan, van dien eisch af te laten.

Zoover zijn we intusschen nog niet.

De Overheid eert de kerk van Christus hier te lande nog niet in haar waardigheid.

Geld heeft ze er voor over, om zekere pressie op de kerken uit te oefenen. Ze betaalt Theologische faculteiten om de kerken tam in haar prediking te maken. En nu de socialistische beweging een dreigend aanzien verkrijgt, ziet de Overheid met zekeren angst naar de groote kerkgenootschappen uit, of ze in de ure des gevaars op haar invloed kan rekenen.

Maar tot de erkentenis, dat de kerk van Christus een last, een roeping, een taak van Godswege heeft, en dat bij elk contact van de wettelijke regeling met de geestelijke belangen de stem der kerk dient gehoord te worden, is de Overheid van het Rijk nog in het minst niet gekomen. En zelfs kan men niet zeggen dat de kerken, over het algemeen genomen, er aanspraak op maken, om gehoord te worden.

In verband hiermede zal men verstaan, hoe van harte wij op zich zelf het denkbeeld toejuichen, om de Generale Synode der Gereformeerde kerken ten deze bij de Overheid te laten optreden.

Wij achten dat dit alzoo hoort, en dat de kerken hiermede een vaak verre van gemakkelijke taak tegenover de Overheid vervullen.

Toch zou ons daarom niet *elke vorm* waarin dit plaats greep welkom zijn, noch elk *tijdstip* van zulk optreden gelegen voorkomen, noch ook elk *onderwerp* geschikt om er advies over te geven.

Zoo licht is men geneigd, om hierin of te veel of te weinig te doen.

Te weinig doet, wie met een soort *petitie* tot de Overheid wil gaan, en niet diep gevoelt, hoe de kerk van Christus *raad* en *waarschuwing* heeft te doen uitgaan.

Het stelsel mag daarom niet zijn het stelsel van *petitie*, maar moet zijn het stelsel van *advies*.

Ook met de keuze van *het tijdstip* waarop men spreekt, zij men voorzichtig.

Kerken, die pas in definitief kerkverband optraden, zullen wel doen, niet aanstonds te druk of te luidruchtig te zijn, maar winnen aan kracht, zoo ze haar tijd weten af te wachten, die dan eerst komen kan, als ze een zedelijk-sterke positie in het land wisten te veroveren.

En wat eindelijk *de onderwerpen* aangaat, zoo onderscheide men hier wel. De quaestie van de *Doodstraf* is op zich zelf geen kerkelijke, en daarom van geheel anderen aard dan de quaestie der *Zondagswet*.

Elk advies dat men zal uitbrengen moet daarom wel doordacht zijn, op goede gronden steunen, en niet den indruk maken van een rauwelings uitgestooten kreet, maar veeleer zich aandienen als een wel gefundeerde uitspraak.

Er liggen op dit terrein zooveel voetangels en klemmen.

Zoo licht glijdt men het spoor op, om weer een bemoeiing der Overheid uit te lokken, die, won ze veld, alras een hoogst bedenkelijk karakter zou aannemen.

Met een enkel voorbeeld zij dit hier toegelicht.

Toen in 1854 de Wet op de Vereenigingen aan de orde kwam, en daarin de bepaling was opgenomen, dat de Overheid het recht zou hebben, om aan *verkeerde* Vereenigingen de rechtspersoonlijkheid te weigeren, is juist van Christelijke zijde hiertegen ten ernstigste geprotesteerd, en geen minder dan Elout van Soeterwoude liet geen poging onaangewend, om deze bepaling te doen vervallen.

Hij, en zijn vrienden, zagen in, dat een recht aan de Overheid gegeven, om geestelijk te keuren, wat toegelaten en wat verboden zou zijn, zoo licht kon misbruikt worden, om de propaganda der Christelijke religie te stuiten.

Een ongeloovige Overheid zou zoo licht toelaten wat *verkeerd*, en weren wat *gewenscht* was. En daarom was hun stelregel, dat het beter was allen vrij te laten, en aan de Regeering elk recht van beslissing ten deze te ontzeggen.

Thans daarentegen wil men bij de Overheid juist in tegenovergestelden zin aandringen op strenge keuring.

Is dit stelsel nu doordacht?

Heeft men de gevolgen er van berekend?

Weet wie dit beoogt, dat hij juist vlak tegenover mannen als Elout van Soeterwoude komt te staan, die bij de behandeling van deze zelfde wet er poogden uit te lichten, wat men thans wenscht dat als *wapen* duchtig zal worden gehanteerd!

We vragen slechts, en het eenig doel van dit artikel is, er de kerken op te wijzen, hoe men ook wat dit punt betreft, eerst helder het beginsel van waar men uitgaat behoort door te denken, en zich duidelijk rekenschap heeft te geven van de wijze waarop, den vorm waarin, en de zaak waarover men tot de Overheid spreken wil.

Waarschuwing.

In de nieuwe kieswet is een boete van honderd gulden bedreigd voor elk Diaken, indien door het College van Diakenen niet of niet behoorlijk voldaan wordt aan de verplichting, om voor de kiezerslijst op te geven wie onderstand genoot.

Te Amsterdam zou dit, na de ineensmelting van onze beide kerken, op *zeven duizend gulden* kosten kunnen loopen, voor elke niet-behoorlijke opgave.

Zeer terecht heeft daarom de heer Mr. Heemskerk in de Tweede Kamer met nadruk de aandacht op zulk een enormiteit gevestigd, en gevraagd of Art. 51 Wetboek van Strafrecht hier van toepassing was.

Dat artikel bepaalt, dat »*geen straf wordt uitgesproken tegen den bestuurder, van wien blijkt dat de overtreding buiten zijn toedoen is gepleegd.*"

Dank zij deze vraag van den heer Heemskerk, heeft de Minister zich toen hierover uitgesproken, en verklaard, dat deze boete alleen zou beloopen worden door den voor deze opgave aangewezen Diaken, mits duidelijk bleek wie hiervoor aangewezen was.

Ter voorkoming van ongerief is het daarom geraden, dat elke kerkeraad, of waar een afzonderlijk college van Diakenen is, elk college van Diakenen, in de bepalingen of regelingen van de Diaconale werkzaamheid o. a. de bepaling opneme, *dat in de eerste vergadering van Januari telken jare één of meer Diakenen zullen worden aangewezen, als belast met het doen aan de Overheid van de noodige opgaven voor de kiezerslijsten.*

Heeft die keuze van aanwijzing telken jare in de maand Januari plaats; en wordt dit besluit en deze benoeming behoorlijk in de notulen opgenomen; dan moet natuurlijk het antwoord aan den Burgemeester alleen door dezen aangewezen broeder geteekend en opgezonden worden, als daartoe door den kerkeraad of van de Diaconale vergadering gemachtigd.

Hierdoor heeft men dan de zekerheid, dat, komt er een kink in den kabel, alleen deze één broeder in rechten aansprakelijk is, en dat de boete nooit hooger kan loopen dan *f* 100.

Onthouding.

XVIII.

De zedelijke hoofdmacht, die ten slotte de zedelijke overwinning op den drankduivel moet behalen, is de kerk van Christus. Hoe zuiverder een kerk is, hoe rijker kracht ze in die worsteling zal kunnen ontwikkelen. En vooral de kerken van het Gereformeerde type zijn door de eere van haar verleden tot het vooraangaan in dien strijd geroepen.

Met name toch de Gereformeerde kerken hebben de prediking *des geloofs* steeds met de prediking *des heiligen levens* verbonden, en den eisch dat al het Christenvolk matig, rechtvaardig en godzalig leven zou in deze tegenwoordige wereld, over heel het erf van West-Europa, en zoo ook door ons land doen weerklinken.

Toen de Reformatie doordrong, was het algemeene zedenbederf op veroontrustende wijze toegenomen. Het zout dat het bederf weren moest, was in de rangen der geestelijkheid, zelf zouteloos geworden. Ontucht, brasserij, dronkenschap en vechterij was ook toen onder hoogere en lagere standen heerschende.

Wat Calvijn te Genève vond, behoeft niet herinnerd te worden. Hoe het onder de ridders in zwang was te drinken tot men als lijk van tafel viel, is uit de historie, zelfs van gevierde mannen, overbekend. En wie de »Kluchten" leest, die in het laatst der Middeleeuwen hier gespeeld werden, ergert zich aan de banale, gemeene ruwheid en dierlijken zin, die er zich in uitspreekt.

Daartegen heeft toen het Calvinisme den strijd aangebonden, niet door *aparte* meetings en vereenigingen, maar door de *prediking des Woords* en de *kerkelijke tucht*. En dank zij deze elkander wederzijds steunende zedelijke factoren, is er toen metterdaad een dam dwars door dien stroom der ongerechtigheid gelegd, en is het, door dien dam steeds op te hoogen, gelukt, den stroom zijwaarts af te leiden.

Eerst toen de kracht van het Calvinisme gebroken was, brak ook die dam weer door, deed met name de weelde ook de dronkenschap, de ontucht en de vechterij weer toenemen. En toen zijn het vooral de hoogere standen geweest, die in de tweede helft der vorige eeuw, ons volk rijp hebben gemaakt voor dien tijdelijken nationalen ondergang, waarmee God ons twintig jaren lang heeft gestraft.

Door dat verleden is ons het spoor gewezen, dat we ook nu ter bestrijding van een gelijksoortig verderf te volgen hebben.

Ook nu is het niet alleen de dronkenschap, maar evenzeer de ontucht, de gemeenheid en de baldadigheid, waarin de zonde opwoelt en de wateren des levens bezoedelt.

Waaruit volgt, dat wie thans tegen een gelijksoortig kwaad geen heil zoekt in de prediking des Woords en de kerkelijke tucht, maar in allerlei vereeniging en gelofte en uitwendig kunstmiddel, hiermee verklaart te breken met ons verleden, de kracht van het Woord niet te vertrouwen, in de prediking niet meer te gelooven, de kerkelijke tucht te wantrouwen, en daarom zijn toevlucht te nemen tot allerlei buitenkerkelijke hulpmiddelen.

Met name een Dienaar des Woords, die ter bestrijding van het *alcoholisme*, niet in de eerste plaats op de predikatie des Woords vertrouwt, maar meer in gelofte en vereeniging gelooft, staat volkomen gelijk met den arts, die ter bestrijding van een uitgebroken krankheid zijn geneeskunde rusten laat, en zijn toevlucht neemt tot somnambulisme.

Onwillekeurig komt men hiermede zelfs op de lijn, waarin Rome eertijds heil zocht.

De predikatie des Woords was in de toenmalige kerk gedaald. Er ging geen kracht, er ging geen bezieling meer van uit.

En toen ontwikkelde zich naast de kerk in de kloostervereeniging, in de gelofte, en in de hoogere abstinentie, een geheel andere zedelijke macht, die Rome slechts uit drang naar zelfbehoud ten slotte met het kerkelijk leven in verband zette.

Gods Woord predikt *matigheid* in het gebruik van het huwelijk, van het aardsche goed, en van de vrijheid des levens. Maar in dit vereenigingsleven stelde men een hooger maatstaf. Niet *matigheid in*, maar *onthouding van* het huwelijk. Niet *matigheid* in het gebruik van spijs en drank, maar *onthouding* van allerlei spijs en drank, ja zelfs van allen eigendom. Niet enkel *matigheid* in het gebruik van de vrijheid des levens, maar *afstand doen* van eigen wil, om in gehoorzaamheid zich aan anderer wil te onderwerpen.

Dieselfde tegenstelling neemt men thans weer waar.

Ook nu nog predikt Gods Woord een *matig, rechtvaardig* en *Godzalig leven*, maar naast en buiten de kerk vormt zich allerlei Vereenigingsleven, dat een hooger standaard des zedelijken levens omhoog heft, en *onthouding*, *geheel*-onthouding zelfs aanbeveelt, en de ingewijden door *gelofte* aan die gewaande hoogere zedelijkheid bindt.

Zonder nu de goede bedoeling die dit ingaf in het minst te willen miskennen, of ook in volstrekten zin op dit alles den ban te leggen, protesteeren wij toch ten ernstigste tegen de gronddwaling die hierin aan het woord komt, en niet het minst tegen de miskenning van de kracht *des Woords*, tegen de miskenning van de waardigheid der kerk van Christus, en tegen de miskenning van den alouden zedelijken standaard, die hieraan ten grondslag ligt.

Wat wij eischen is, dat men althans in Gereformeerde kringen de predikatie des Woords weer zoo diep en ernstig, zoo bezield en indrukwekkend, en met name ook zoo practicaal doe uitgaan, dat in geheel onzen kring een »matig, rechtvaardig en Godzalig leven" gekweekt worde.

Wat wij eischen is, dat huisbezoek en persoonlijk toezicht zulk een ernstige opvatting van de kerkelijke tucht op gang brenge, dat ten slotte alle *onmatigheid* in onze kringen bestraft en er uit geweerd worde.

Wat wij eischen is, dat *predikatie* en tucht zich met name weer als vanouds keeren tegen »ontucht, drankzucht en gemeenheid" gelijk ze thans weer in zoo breeden kring heerschappij voeren.

En wat wij bovendien eischen is, dat niet alleen *onze* kerken, maar *alle* kerken die den band met de Reformatie niet ganschelijk willen afsnijden, zich uit haar hulpeloozen toestand oprichten, schiften wat uit het geloof en ongeloof vermengd is, en alzoo zich bekwamen om dezen geestelijken strijd weer met moed en kennis op te vatten.

In verband hiermede is het de roeping der Overheid alle belemmerende banden, die de kerken in haar vrije ontwikkeling binden, los te maken.

De Overheid zelve moet er lust aan hebben, dat de kerken zich zoo zuiver en zoo krachtig mogelijk naar eisch van haar belijdenis, organiseeren kunnen, en zij zal het voor God te verantwoorden hebben, indien zij door averechtsche maatregelen de vrije krachtsontwikkeling van Christus' kerk tegenhoudt.

Buiten Gods Woord is er geen zedelijke factor die het kwaad tot in den wortel kan aantasten.

Dat Woord moet daarom zijn vrijen loop hebben.

En in de macht van dat Woord behoort allereerst elk Dienaar van het Woord te gelooven.

Anders werpt hij zijn eere weg.

Een dankbaar Verslag.

Het Curatorium van Zettens Gymnasium zond ons een verslag, dat van blijde uitingen overvloeit.

Het Curatorium zelf is compleet, ook al waren er twee benoemden die bedankten.

Het corps leeraren bezit alle krachten in zich die voor volledig onderwijs noodig zijn. De Regent en Regentesse gingen voort het Gymnasium als Internaat op uitnemende wijze te leiden. Het aantal leerlingen ging niet achteruit. De leerlingen die zich aan het Staatsexamen onderwierpen, slaagden allen. En de financiën beterden in zooverre, dat het tekort, vroeger ruim *f* 5000, nu de helft bedroeg.

Het Gereformeerd karakter wordt met beslistheid door Curatoren in hun verslag gehandhaafd.

Zij zeggen er van op blz. 10.

Het Gymnasium staat niet ten dienste van eenige Kerk. Dit mag geacht worden bekend te zijn. Maar wel rust het op de Gereformeerde beginselen, en is het ons zoeken daarvan ook het onderwijs meer en meer te doordringen, in het vertrouwen, dat zoo alle kennis en beschouwing het meest beantwoordt aan de werkelijkheid van Gods schepping, Zijn Naam het meest verheerlijkt wordt, en de beste waarborg geboden om mannen te vormen, die kloek in het weten en kinderlijk in het gelooven, de harmonie hebben gevonden, die hen krachtig doet staan in den strijd van het leven.

En op blz. 13.

Als Gereformeerden leggen wij de hand op het volle leven, gelijk God dit schiep. Hemel en aarde zijn *door Hem* gemaakt. Daarom aanvaarden wij het gansche leven zonder beperking en verminking. Maar ook ligt in dat beginsel de regel der harmonie en het einddoel, waarop alles moet zijn gericht. Aan de verheerlijking van Zijnen driemaal heiligen Naam moet dienstbaar wezen al wat bestaat. Worde die glorie meer en meer gezocht door allen, die aan Zettens Gymnasium verbonden zijn, en met deze stichting. Zij den Heere te zoeken de vroegrijdige keus ook onder onze leerlingen, opdat zij ter eere van Hem ook in hun maatschappelijk bestaan eenmaal verkeeren mogen. En zij Hij, die alleen dit werken kan, daartoe onzer Stichting nabij in Jezus Christus, onzen Heere.

Moge het volgend Jaarverslag ons even goede tijding brengen, zoo mogelijk met een nog hooger leerlingencijfer.

Recensie.

Bij den uitgever Donner te Leiden zag een vertaling het licht van Dr. Robinsons, *Harmonie der vier Evangeliën*.

Reeds Calvijn werkte zulk een *Harmonie* uit, en voor catechisatie, predikatie en Zondagsschool, levert zulk een Harmonie van de vier Evangeliën een vruchtbaar overzicht.

Voor eigen lectuur leent zulk een boekske zich niet, maar voor het genoemd gebruik is het aan te bevelen.

Ook is het net gedrukt, goed gebonden, en niet te duur.

Jammer slechts dat op den titel staat, dat Dr. Robinson hoogleeraar *in de Bijbelsche letterkunde is*.

»Bijbelsche letterkunde" kent een geloovig Christen niet.

Dat is een rationalistische verzinning, die onder ons niet thuis hoort.

En al is het een *titel*, die titel kon zonder schade zijn weggelaten.

Een keurig boekske is *De Kerk en de Jongelingsvereeniging*, ons, met een inleiding van Ds. Vonkenberg, een lezing biedende van Ds. G. Klaarhamer over de *beteekenis der Jongelingvereeniging voor de kerk*, en van Ds. A. van Veeloo over de *roeping der kerk tegenover de Jongelingsvereeniging*.

Deze onderwerpen zijn actueel.

De lijn tusschen het Methodistisch en Gereformeerd beginsel moet ook hier zuiver getrokken worden.

En met dank mag erkend, dat geheel dit geschrift metterdaad deze gewenschte strekking heeft.

Inleider en sprekers geven ons om strijd heldere, ter zake dienende vingerwijziging.

Viade dit boekske én bij onze kerkeraden én bij onze Jongelingsvereenigingen zijn weg.

Ds. Kok, van Nijmegen, zond het tweede stuk van *Salomo's Spreuken* in het licht.

Het handelt van *de Wijsheid van den mensch in den dienst der zonde*, en bespreekt achtereenvolgens: 1°. de goddelooze, 2°. de dwaasheid, 3°. de zonde der tong, 4°. de Belialsman, en 5°. de roepstem ter bekeering.

Het sluit zich uitnemend aan het eerste stuk aan, en kan een doeltreffend middel zijn, om de schijnbaar losse *Spreuken* in haar organischen saamhang en in haar innerlijk verband te leeren doorzien.

Onwaardige polemiek.

Op wat wijze de »Doopers" onze Gereformeerde leer aangaande den heiligen Doop bestrijden, blijkt op jammerlijke wijze uit de *Boodschapper* van Juli '95 p. 125.

Daarin toch las men dit stuk:

Gelooft gij Gereformeerden, dat nu werkelijk?

Deze vraag doe ik aan de Gereformeerden, voorstanders van de *Formulieren van Eenigheid*, en wel met het oog op wat te lezen staat aangaande DE VERGIFFENIS DER ZONDEN en DE WERKING DES HEILIGEN GEESTES BIJ ZUIGELINGEN in het Formulier *om den heiligen Doop te bedienen aan de kleine kinderen der gelovigen*.

Om wat ik op het oog heb duidelijk te maken, verzoek ik u met mij te willen letten op de volgende aanhalingen uit dat Formulier:

a. »Onze kinderen zijn in zonden ontvangen en geboren en daarom zijn zij kinderen des toorns, zoodat zij in het rijk van God niet mogen inkomen, tenzij zij van nieuws geboren worden." *(Hoofdsom 10 stuk.)*

b. »O almachtige, eeuwige God.... wij bidden U, bij Uwe grondelooze barmhartigheid, dat gij deze kinderen genadig wilt aanzien, en door Uwen Heiligen Geest Uwen Zoon Jezus Christus inlijven." *(Gebed.)*

c. »Almachtige, barmhartige God en Vader, wij danken en loven U, dat gij onze kinderen door Uwen Heiligen Geest tot lidmaten van Uwen eeniggeboren Zoon, en alzoo tot Uwe kinderen aangenomen hebt, en hetselve met den heiligen Doop verzegelt en bekrachtigt." *(Dankzegging.)*

Laat ons letten, eerstens op wat, volgens het Formulier, met de kindertjes geschiedt en ons dan afvragen, hoe het geschiedt.

Als ze voor den preekstoel gebracht worden

a zijn ze: »kinderen des toorns"
staan ze: »buiten het rijk van God"
moeten ze: »van nieuws geboren worden"
zullen ze: »mogen komen in het rijk van God."

De dominee vraagt daarna in zijn gebed aan God, of Hij, bij Zijne grondelooze barmhartigheid,

b deze kinderen »genadig wil aanzien"
en ze »door den H. Geest den Heere Jezus Christus wil inlijven."

En daarna zegt hij in de dankzegging, dat God

c ze »al hunne zonden heeft vergeven"
ze »door den Heiligen Geest tot lidmaten van Zijnen eeniggeboren Zoon heeft gemaakt"
ze »alzoo tot Zijne kinderen aangenomen heeft."

En dat Hij dit alles: »heeft verzegeld en bekrachtigd door den heiligen Doop" (eerlijker waren hier gezegd: door deze besprenging).

Derhalve zijn de kinderen, zondig en verdoemelijk als zij waren toen zij voor den preekstoel gebracht werden, eenige oogenblikken daarna van kinderen des toorns kinderen Gods geworden. God heeft het gebed voor deze kinderen gehoord; Hij heeft gedaan, wat Hem gevraagd werd, toen de predikant bad »deze kinderen genadig te willen aanzien en door den H. Geest den Heere Christus in te lijven." Zij zijn nu al de weldaden Christi deelachtig. Den Almachtige immers werd er lof en dank voor toegebracht, dat Hij hun *al hunne zonden vergaf*, hen *door den H. Geest tot lidmaten Christi* maakte en hen *aannam tot Zijne kinderen?*

Maar hoe en wanneer is dit geschied?

Niet door of tijdens den (z.g.) Doop. Immers: De Doop heeft dit alles »verzegeld en